

INTERVIURI

Un dialog cu violoncelistul Marin Cazacu

Andra Apostu

Întâlnirea cu renumitul violoncelist Marin Cazacu s-a realizat la început de vară când, deși toată lumea se pregătea de vacanță, acest lucru nu era posibil pentru domnia sa.

Pentru Marin Cazacu violoncelistul, directorul general al Filarmonicii George Enescu, organizator al Festivalului „Enescu și

muzica lumii”, coordonatorul ansamblurilor simfonice de tineret și părinte al formației Violoncelissimo, activitățile sunt de neoprit. Domnia sa reușește să își îndeplinească cu excelență toate aceste îndatoriri pe care, de altfel, le iubește, ghidat de respectul pentru muzică în general și pentru muzica românească în special.

Andra Apostu: Domnule Marin Cazacu, sunteți un mare iubitor al artei muzicale românești, cu siguranță ați avut ocazii să rămâneți pe alte meleaguri poate mai prietenoase, mai generoase, de ce ați ales să rămâneți dedicat României, artei și culturii românești?

Marin Cazacu: Ați spus un lucru foarte adevărat: iubesc România, muzica românească, îmi iubesc familia, prietenii. Sentimentul

de apartenență la o comunitate pe care o numești acasă este extrem de important. În teza mea de doctorat am tratat un subiect din muzica românească, *Concertele pentru violoncel și orchestră în creația românească, de la Constantin Dimitrescu la Pascal Bentoiu*. Câteva dintre aceste lucrări mi-au fost dedicate iar eu m-am simțit totdeauna onorat și mai ales responsabil. Muzica românească are nevoie de interpreți care să promoveze această muzică extrem de valoroasă. Dacă noi românii nu o punem în valoare așa cum trebuie atunci să nu ne așteptăm ca alții din alte colțuri ale lumii s-o cunoască.

În aproape toate concertele mele din afara țării, am inclus în repertoriu o lucrare românească. *Concertul nr. 1* de Anatol Vieru este o lucrare pe care am prezentat-o cam peste tot pe unde am fost, la Berlin, Strassbourg, Kiev, în multe colțuri ale lumii. Pascal Bentoiu mi-a dedicat ultimul său concert pentru violoncel și așa cum văd eu, această lucrare va fi din ce în ce mai cunoscută. Câteva dintre lucrările concertante pentru violoncel chiar merită atenția internațională și sunt convins că vor face „carieră” precum unele concerte din repertoriul clasic și romantic. Pentru că sunt valoroase, au ceva unic și unicitatea acestor lucrări se referă strict la spațiul cultural în care au fost create, spațiul românesc. Păstrează în același timp acea conexiune extraordinară cu muzica universală, cum e cazul compozitorilor George Enescu, Anatol Vieru și Pascal Bentoiu, la ei mă refer în mod special, și la concertele lor pentru violoncel, poate cele mai de succes din literatura românească.

A.A.: Așadar, această dorință de a rămâne în România este hrănită de faptul că aici vă simțiți *acasă*...

M.C.: Sincer, dacă ar fi să mărturisesc ce sentimente mă încercam în momentele în care colegi de-ai mei păraseau România, eu nu mă simțeam deloc confortabil la gândul de a părăsi țara. Eu sunt născut într-un sat de lângă București, cu o mentalitate foarte puternic legată de... pământ. De fapt, ceea ce creează mentalitatea, legătura cu satul, cu oamenii simpli, te ține pe loc în sensul că nu te poți îndepărta niciodată definitiv de acel spațiu. Mergeam foarte des acasă (acum părinții mei nu mai trăiesc), unde m-am simțit mereu foarte bine. Sigur, Bucureștiul este orașul în care am evoluat și am avut cele mai mari succese, aici se petrec lucrurile importante dar sentimentul de acasă l-am avut mereu în curtea mea, în grădina mea, cu părinții și rudele mele.

A.A.: O manieră de promovare a artei muzicale românești este, la dumneavoastră, sub forma educației. Sunteți profesor la Universitatea Națională de Muzică din București și sunteți autorul multor proiecte realizate în interesul profesional al copiilor, al

studentilor, al tinerilor interpreți. Ați înființat Orchestra Română de Tineret și vă întreb cum e lucrul cu muzicienii tineri, mai puțin experimentați în practica de ansamblu?

M.C.: E și greu dar și simplu în același timp, iar mie din postura mea de profesor mi-a fost ușor. Cunosc „interlocutorii”, mentalitatea lor. Este mult mai ușor să îi convingi să adopte concepte noi, actuale, de secol XXI, raportate la ce se întâmplă la nivel mondial decât pe alții care au deja o educație consolidată după alte criterii. De fapt, de aici a și pornit acest proiect, din dorința mea de a putea să intervin la schimbarea mentalității acestor tineri. Foarte pe scurt, am înființat orchestrele de tineret cu gândul de a contribui la o educație complementară la ceea ce oferea statul român în privința *creativității colective*. O „vină” a sistemului de educație românească a fost că s-a insistat, mai ales în perioada comunismului dar și în perioada de după 1989 pe educația excesiv de „solistică” și atunci am tras concluzia, cântând în postură de solist cu orchestrele simfonice din România, că foarte multe orchestre sunt alcătuite din muzicieni nefericiți și frustrați, că locul lor nu e acolo, fiind nepregătiți mental de a lucra alături de alte persoane; li se părea o cădere și o înjosire pentru că acesta a fost sistemul. De vină nu e numai școala ci și mentalitatea greșită a părinților și profesorilor, de a avea numai soliști precum Paganini, iar școlile să aibă doar copii de excepție, ceea ce nu e posibil.

Când am început acest proiect nu știam exact situația la nivel internațional dar am înființat această orchestră cu acest scop precis, de a-i pregăti pe acești tineri din timp, să iubească creativitatea colectivă, să iubească să cânte alături de alte persoane și să iubească această profesie din care vor trăi, de fapt! E foarte probabil ca un procent foarte mare dintre ei, mai bine de 70% să activeze în ansambluri profesioniste, o bună parte îndreptându-se și către domeniul pedagogiei. Ca profesor am tras această concluzie. Talentul cuiva se măsoară și prin capacitatea de a reuși să creeze alături de alte persoane, acolo e adevăratul talent. Nu e vorba ca în sport, de un atlet care aleargă singur ci e vorba de participarea afectivă la un act de creație, lucru care este foarte important.

A.A.: Ați integrat în orchestra de tineret și tineri care aveau deja un început promițător de carieră solistică, cum s-au lăsat convinși?

M.C.: Să vă dau câteva exemple. După ce am început lucrul cu prima orchestră de tineret, la categoria 18-26 de ani, mi-am dat seama că ei veneau total nepregătiți pentru acest tip de ansamblu, pentru că trebuiau să se subordoneze ca într-un cadru militar: ai un șef de partidă, ai un „general” care e dirijorul, ai rigori care sunt necesare. Din acest

motiv, doi ani mai târziu am înființat o orchestră la o categorie mai mică de vârstă, 16-18 ani, *Simfonieta*. La concursurile la care am fost invitat în jurii am ascultat tineri extraordinari între 12-15 ani care cântau concerte extrem de dificile. Aduși în contextul unei orchestra, acești copii au descoperit bucuria de a-i cânta pe Mozart sau Haydn. Satisfacția a fost imensă văzându-i pe aceștia legând prietenii, descoperind marea muzică și lucrul împreună. Sigur, idealismul lor trebuie păstrat dar trebuie să ne gândim la viitorul lor, să îl clădim și să le deschidem toate porțile, să le arătăm toate posibilitățile. Orchestre de tineret există peste tot în lume, această cultură a pregătirii din timp al acestui tip de ansamblu se poate auzi în nivelul foarte înalt al orchestrelor din țările unde tinerii au fost pregătiți de mici. Pe scurt, majoritatea membrilor din filarmonicile din Berlin, Viena, Amsterdam, Londra, au avut experiențe anterioare extraordinare în cadrul orchestrelor de tineret din țările respective.

Se face orchestră și în liceu și în universitate dar ce am propus eu și echipa mea a fost ca acești tineri să fie selectați la nivel național, să fie, așadar, cei mai buni din țară, cu un nivel relativ egal ca tehnică instrumentală și putere de înțelegere a muzicii. Îmi amintesc prima deplasare internațională, în 2012, când am participat (orchestra fiind înființată în 2008, deci după patru ani) la Festivalul Young Euro Classic de la Berlin alături de cele mai bune orchestre de tineret din întreaga lume. Reacția criticii germane dar și a publicului german a fost atât de bună încât am fost imediat asimilați orchestrelor europene profesioniste de top. Succesul se datorează maestrului Cristian Mandeal care a lucrat cu ei dar și profesorilor care i-au pregătit pe grupe de instrumente. S-a lucrat pe compartimente, cu muzicieni care activează și acum în poziții de concert-maeștri sau șefi de partidă la orchestre europene de prestigiu, unii dintre ei români de origine care au fost educați în sistemul românesc din punct de vedere muzical dar care și-au împlinit cariera în mari orchestre ale lumii – Liviu Prunaru concert maestru la Amsterdam, Marius Nichiteanu (care nu mai e din păcate printre noi), prim violist al orchestrei din Hamburg, Dorin Marc, prim contrabasist al Filarmonicii din München, după aceea am adus primul trombonist de la Hamburg, primul trompetist din Olanda, primul oboist de la Scala din Milano, totdeauna muzicieni care să le împărtășească dragostea pentru cântul în ansamblu.

A.A.: L-ați convins pe dirijorul Cristian Mandeal, un mare maestru, să lucreze cu acești tineri. Cum a fost începutul acestui drum?

M.C.: A fost foarte ușor, îmi amintesc când i-am făcut această ofertă în 2008, l-am întrebat dacă ar dori și dacă ar fi disponibil să

dirijeze o orchestră de tineri din întreaga Românie și să îi învețe cum se cântă o simfonie de Beethoven și una de Mendelssohn. După acele prime zece zile de lucru petrecute la Sinaia, îmi aduc aminte că orchestra suna senzațional. Pe lângă faptul că acești tineri erau foarte buni din punct de vedere etnic, au fost foarte deschiși în a învăța toate detaliile și lucrurile de rafinament pe care maestrul le propunea. Era o liniște deosebită la repetiții, iar maestrul Mandea este un adevărat formator de orchestră.

A.A.: Deși lucrul cu o orchestră a cărei componență se schimbă constant nu pare un lucru lesne de făcut...

M.C.: Da, dar acesta este scopul, ca atunci când ei, după o anumită vârstă, se angajează în orchestre profesionale, orchestrele să beneficieze de nivelul ridicat al unei generații cu o mentalitate diferită, o generație care iubește ideea de orchestră cu entuziasm, ceea ce este foarte important. De fapt asta a și fost combinația „câștigătoare”, să aduci un mare maestru cum este Cristian Mandea alături de entuziasmul și pasiunea acestor tineri iar rezultatul este o comuniune artistică deosebită.

A.A.: Am regăsit în motto-ul orchestrei expresia *Spirit enescian și tradiție europeană*. Două paliere diferite temporal dar și conceptual, tradiție și modernitate.

M.C.: Chiar eu am gândit acest motto. În 2008 am câștigat un proiect la AFCN, de unde am obținut o primă finanțare pentru realizarea acestei idei. Spirit enescian, pentru că omul și artistul Enescu ne reprezintă pe noi în lume, fiind muzicianul pentru care nu avem cuvinte să îi mulțumim că a existat și există prin muzica sa pentru noi. În plus, eu personal mă simt deosebit de atras și onorat de a face ceva în continuarea a ceea ce a făcut George Enescu. Profesorul meu de violoncel, Serafim Antropov, a cântat alături de Enescu și a fost sprijinit de acesta ani de zile. Știu așa multe din viața personală a lui Enescu din relatările maestrului meu, Serafim Antropov, încât am avut sentimentul că am trăit alături de el... Enescu era un om altruist, iubitor de țară și care ar fi făcut absolut orice pentru lumea muzicală românească. A fost un model de artist complet care s-a dăruit artei și țării sale. Iar tradiția europeană, față de care noi am fost relativ închiși până în 1989, este construită pe alte paliere și cu altă perspectivă pentru viitor. Tradiția europeană se referă la raportarea și racordarea la ce se întâmplă la nivel internațional și este esențială pentru evoluția noastră. Iată, cele două elemente au dus la reușita acestui proiect care merită să existe, să fie sprijinit de statul român și de toți cei care realizează că tinerii noștri au

nevoie să fie pregătiți la cel mai înalt nivel pentru profesia din care vor trăi.

A.A.: Cum îi împrieteniți pe tineri cu muzica românească, în special cu cea contemporană?

M.C.: Cât am condus Centrul Național de Artă Tinerimea Română, dar și înainte, când orchestra de tineret nu făcea parte dintr-o instituție publică, când funcționa ca un proiect independent, în toate aparițiile noastre la nivel internațional a existat cel puțin o lucrare de muzică românească. Mi s-a părut o datorie de onoare a noastră, a tinerilor noștri să reprezinte muzica și cultura românească în lume. Plecând de la acest concept de a reprezenta o cultură sub toate aspectele ei, și de la ideea de creativitate interpretativă pe care reușeau să o arate la cel mai înalt nivel în fața publicului, am reușit apropierea de muzica românească.

Exista, până în 1989, o obligativitate a repertoriului românesc cu scopul de a impulsiona scrierea de piese authtone, unele dintre lucrări fiind fără valoare pentru că nu se făcea o selecție calitativă. Faptul acesta a creat o repulsie față de muzica românească după Revoluție, mulți manageri sau dirijori au refuzat să mai alcătuiască programe de muzică românească, un lucru nedrept. Între timp lucrurile s-au decantat, s-au selectat, valoarea rămâne valoare, știm foarte bine. Și Vivaldi sau Bach s-au remarcat mult mai târziu.

Acum, la distanță de peste trei decenii de la Revoluție, de la momentul în care s-a schimbat acest traseu al României, deja observ o întoarcere la aprecierea valorilor muzicale românești, ceea ce este foarte important.

A.A.: Ce alți factori mai pot contribui la o promovare justă a valorilor muzicale românești? Poate o vizibilitate mai mare a lucrărilor valoroase?

M.C.: Foarte mult contează existența festivalurilor de muzică contemporană românească dar și interpreții interesați de muzica actuală. Îmi aduc aminte că în 1799, violoncelistul Luigi Boccherini, întrebat de un critic muzical francez ce părere are despre legătura dintre compozitor și interpret, a răspuns (citez din memorie): „Compozitorii nu pot obține nimic fără interpreți dar și interpreții, ca să reușească, trebuie să pătrundă în mintea și sufletul compozitorului pentru a înțelege și a exprima tot ceea ce a compus acel muzician”. De aceea, cred că și astăzi compozitorii trebuie să se apropie de interpreți, sigur, unii au deja o afinitate pentru unii interpreți, ceea ce este foarte natural

și bine, dar și interpreții trebuie să își asume acest proces cu două sensuri al înțelegerii unei lucrări muzicale.

A.A.: După mai bine de un deceniu dedicat orchestrelor de tineret, 15 ani mai precis, ați venit la Filarmonica George Enescu în postura de manager, pentru că în cadrul orchestrei existați din 1979. Aș vrea să ne împărtășiți cum funcționează acest tip de management, *bipolar/bicefalic*, cum este numit în literatura de specialitate, în care managerul are și pregătire artistică.

M.C.: Mă feresc deseori să folosesc cuvântul manager deși și directorul general face cam același lucru, cu alte cuvinte organizează partea administrativă dar cunoaște foarte bine și partea artistică pentru că suntem o instituție artistică înainte de toate. Cu cele două ansambluri, orchestra simfonică și corul, activitatea se bazează preponderent pe susținerea de concerte și recitaluri de muzică clasică.

Recunosc că și experiența organizării orchestrelor de tineret mi-a fost utilă, am descoperit foarte repede ce înseamnă să ai aceeași gândire, ce înseamnă să fii prieten cu colegul tău, ce înseamnă pentru un director să aibă înțelegere față de un muzician. Eu provin din acel mediu, cunosc bine limitele și calitățile tuturor, îi pot aprecia individual dar și colectiv iar adevărul este că într-o instituție de genul acesta, muzicienii angajați reușesc și cu sprijinul administrației și al conducerii, iar încrederea, propunerile repertoriale și o stagiune bine făcută le oferă șansa de a se exprima la nivelul cel mai ridicat. Și același lucru este valabil și pentru conducere. Trebuie să respecte munca tuturor și să le creeze condițiile optime pentru desfășurarea activităților lor.

A.A.: Sunteți autorul unei inițiative curajoase și demne de laudă: ați ales doi compozitori tineri, Andrei Petrache și Sebastian Androne-Nakanishi și le-ați comandat lucrări pentru Orchestra și corul Filarmonicii George Enescu, lucrări care au avut un succes enorm în actuala stagiune!

M.C.: Muzica românească nu trebuie să lipsească, această idee o voi continua și în stagiunile următoare. Și eu am fost foarte încântat de reușita acestor două proiecte, acești doi tineri merită atenția noastră. Sigur, Sebastian Androne-Nakanishi este deja în lumina reflectoarelor de ceva vreme (câștigător al Concursului George Enescu și al multor altor premii prestigioase). Andrei Petrache este la început de carieră dar e foarte promițător, și mai urmează doi tineri în stagiunea următoare. Eu nu doar că iubesc muzica românească dar o și onorez și socotesc că este datoria directorilor de instituții muzicale de a o programa în cadrul stagiunilor de concerte iar timpul va decide dacă ea rămâne în conștiința

publicului sau nu. Știm că publicul iubește mult anumite repertorii dar rolul nostru este să oferim spre cunoaștere și lucrări compuse în contemporaneitate. Sunt tendințe componistice care reflectă nivelul la care noi am ajuns să gândim și să trăim prin muzica clasică. Muzica contemporană ne reprezintă pe noi cu gândurile, sentimentele, fericirile și nefericirile noastre.

A.A.: În această scurtă perioadă de când ați preluat conducerea Filarmonicii, am observat o mai mare apropiere a instituției față de public, pe de o parte dorința acestuia de a veni la multe concerte dar și dorința instituției de a răspunde la nevoile și, de ce nu, plăcerile muzicale ale acestuia. Ați înființat Athaeneum Summer Festival care prelungește activitatea instituției și pe perioada verii, deci vacanța nu mai „rupe” publicul de Filarmonică. Cum s-a născut această idee?

M.C.: Am ajuns aici în luna aprilie și deja la sfârșitul lunii iunie și începutul lunii iulie am avut prima ediție a acestui festival. Scopul a fost să promovez ansamblurile instituției noastre și acela de a asocia Filarmonica George Enescu cu clădirea Ateneului Român, de aceea se numește *Athenaeum Summer Festival*. Până acum câțiva ani, Ateneul Român nici nu se vizita. Între timp el poate fi vizitat. Foarte multă lume, inclusiv bucureșteni, nu au pătruns în această clădire, crezând că tot ceea ce se întâmplă în Ateneu nu este pentru ei. De aceea am fondat acest festival cu gândul de a asocia aceste două branduri mari ale României și de a apropia publicul necunoscător de muzică clasică de această instituție. Programele pe care le-am propus în prima ediție alături de cele de anul acesta sunt deschise publicului larg, cu repertorii accesibile, prietenoase, ne-am deschis chiar și către jazz – am avut două concerte memorabile cu cea mai importantă formație de jazz la nivel mondial, Jazz at Lincoln Center Orchestra cu Wynton Marsalis la trompetă.

A.A.: Tindeți către o formă de turism cultural, fenomen ce se creează în special în jurul Festivalului Internațional George Enescu?

M.C.: Sigur, vin oameni și din străinătate, la ultima ediție am avut numeroși spectatori din Bulgaria și Serbia. În cadrul stagiunii avem cumpărători de bilete din alte țări, unii ocazionali în România dar știu cu siguranță că unii vin special să asculte un anumit artist. Acest lucru se întâmplă la nivel internațional. Ne bucurăm că și Bucureștiul, Ateneul Român, Filarmonica George Enescu, au devenit atractive pentru noi categorii de public.

A.A.: Implicați membrii orchestrei și în diverse formule camerale. E o formă de dinamizare a formației simfonice mari?

M.C.: Majoritatea muzicienilor din cor și orchestră participă la concerte educative iar în afară de *Clasic e Fantastic*, realizat împreună cu „Asociația Clasic e Fantastic”, mi s-a părut firesc să avem concerte educative pentru categorii mai mari de vârstă chiar și pentru categoriile “bunici cu nepoți”, “părinți cu copii” etc. Programul *Muzica pe înțelesul tuturor* este gândit pentru a populariza muzica clasică într-un limbaj accesibil și atrăgător, cu participarea ansamblurilor din cadrul orchestrei și a corului.

Și mai e ceva, în cadrul unei orchestre simfonice trebuie să existe ansambluri camerale multiple. E un lucru absolut firesc la nivel internațional: în cadrul filarmonicilor din Viena, Berlin, Amsterdam, Londra, toți membrii orchestrelor au activități individuale sau camerale. Astfel își păstrează și cultivă dragostea și pasiunea pentru muzică cântând în ansambluri de dimensiuni mai mici, camerale, unde repertoriul este incredibil de mare și de descoperit în continuare, iar bucuria de a fi 3 sau 100 de persoane pe scenă e la fel de mare. Dar acest lucru le păstrează acea bucurie de a descoperi lucruri noi și de a relaționa altfel cu publicul. Eu mă bucur că am avut o deschidere extraordinară din partea membrilor ambelor ansambluri ale filarmonicii și că aceste manifestări vor continua și în viitor.

A.A.: Cât de mult este implicată Filarmonica în festivalul George Enescu din acest an?

M.C.: În fiecare ediție, orchestra și corul Filarmonicii au fost invitate în câteva producții speciale. Anul acesta, Orchestra Simfonică a Filarmonicii George Enescu a cântat în concertul de deschidere și participă și corul la patru proiecte fiecare, printre care *Vox Maris* și *Simfonia a III-a* de George Enescu dar și opere ca *Billy Budd* de Benjamin Britten și *Le Grand Macabre* de György Ligeti, un repertoriu foarte interesant și dificil, deopotrivă.

A.A.: Un alt proiect drag dumneavoastră este *Violoncelissimo*. Cum funcționează acest ansamblu inedit din multe puncte de vedere: aspect vizual, limbaj, expresie muzicală?

M.C.: Întâi vreau să vă menționez faptul că de când predau la UNMB (1992), am început să cânt alături de studenții mei. Mi s-a părut mereu firesc ca talentul cuiva să se dezvolte natural creând alături de alte persoane. Cu studenții mei am depășit faza de a cânta doar genul muzicii clasice, am ajuns la jazz, rock, folclor și divertisment.

Un concert *Violoncelissimo* nu este doar o simplă reprezentare în care aduni 100 de violoncele. Este vorba de seri speciale în care sentimente umane sunt deasupra faptului că suntem muzicieni: prietenia, unitatea, dragostea pentru instrument, dragostea pentru cei din jur, dăruirea pe care o avem pentru publicul nostru. Noi ne iubim instrumentul, dorim să-l prezentăm și altora, dar mai dorim să arătăm că suntem o breaslă unită, că facem asta pentru a ne susține unii pe alții, a ne susține muzica pe care o cântăm, de a ne crea o punte între noi și iubitorii de muzică indiferent de mediul din care provin.

A.A.: E o adevărată energie acolo, în ansamblu!

M.C.: Lumea cântă cu bucurie și cu mare, mare pasiune. În ultimul proiect în care, de fapt, am fost 104 violonceliști pe scenă, au fost prezenți violonceliști din București, Iași, Timișoara, Cluj, Brașov, Sibiu, Ploiești, Pitești, Bacău... sper să nu uit pe nimeni. Să știți că această relație pe care o am cu foștii mei studenți este moștenită de la profesorii mei. Prima mea experiență de a cânta alături de alți colegi a fost când eram student și am cântat într-un ansamblu de 12 violoncele, primul era profesorul meu, eu eram ultimul, eram cel mai tânăr. Și îmi amintesc și acum bucuria de apartenență la acel grup în care toți iubeam ce făceam, ne bucuram din plin de muzică. Poate părea monoton într-un fel să vezi pe scenă mai multe instrumente de același fel, dar violoncelul poate reda lucruri deosebite și ai senzația că asculți o întreagă orchestră simfonică.

A.A.: Încă un efort al dumneavoastră este Festivalul *Enescu și muzica lumii*. Ați trudit din greu pentru acest festival, încă din 1999, ați căutat finanțări, sprijin, cum a rezistat această idee?

M.C.: George Enescu s-a născut pe 19 august și tocmai la această dată toată lumea era plecată în vacanță iar momentul trecea oarecum neobservat. Noi îi datorăm atât de mult acestui om, acestui artist, nu putem lăsa să treacă ziua oricum, de aceea mi s-a părut firesc să o marcăm și nu oriunde ci acolo unde Enescu și-a construit o casă, unde a fost apreciat și susținut de familia regală și unde a sprijinit generații de tineri muzicieni, la Sinaia. Festivalul are loc în fiecare lună august și include această dată. Am pornit în 1999 cu 4-5 seri de recitaluri în casa lui George Enescu, care devenise deja muzeu. Erau seri extraordinare, la care au participat artiști importanți, pentru că George Enescu merita să ne amintim cât de mult a însemnat pentru noi.

Festivalul a crescut și un moment cheie s-a petrecut opt ani mai târziu, când am înființat Orchestrele de tineret. Pe lângă artiștii consacrați care participau în acest festival cu formații camerale, o bună

parte din programele și proiectele festivalului se refereau la tineri, la încurajarea și sprijinirea lor, la promovarea și educarea lor. Pentru că, în paralel cu festivalul, se desfășoară o adevărată școală de vară la Sinaia, unde orchestrele de tineret, pe categorii de vârstă, au proiectele lor de educație și un concert final pe care îl prezintă publicului. Nu sunt doar localnici, foarte mulți sunt turiști care fie au case în Sinaia, fie vin în vacanță, pe care o programează special în luna august pentru a asista la concertele festivalului.

Și când ne gândim la muzica lumii, ca să fie clar pentru toți, se cântă muzică clasică, muzică de George Enescu și muzică românească, dar se cântă muzică și din alte părți ale globului precum muzica de jazz, muzică de film în spații deschise, muzică sacră la Biserica Catolică. Am constatat că e un proiect care le-a deschis unor tineri mintea și sufletul și pentru alte genuri de muzică. Până la urmă, nu toți vor rămâne într-o orchestră academică, vor cânta și alte lucruri.

A.A.: De ce faceți toate aceste lucruri? De unde vine impulsul, energia?

M.C.: Toată viața educăm și suntem educați la rândul nostru, la final vom trage concluziile potrivite. Trebuie doar să fii pregătit să accepți minusurile pe care încă le mai ai, să ți le asumi și să îți îmbunătățești nivelul. Iar cei care au această bucurie nu se vor opri din a învăța niciodată.

A.A.: Cum vedeți școala românească după atâția ani la catedră și mulți ani în practica de educație informală pe care o desfășurați prin orchestrele de tineret?

M.C.: Sunt progrese. Am observat că este un nivel bun, cel puțin la instrumentul meu. Remarc cu tristețe că unele instrumente sunt în criză. Mă refer la contrabas, corn, trombon, fagot, trompetă și altele. Aici trebuie insistat de către școlile și liceele de muzică, să facă în așa fel încât să nu educe doar pianiști, violoniști, clarinetiști și flautiști, care sunt majoritari, ci să acorde atenție și altor instrumente necesare unor orchestre simfonice. Mai ales pentru a le oferi acestor tineri șanse reale de a trăi din muzică. În România nu am avut o tradiție în a folosi instrumentele de suflat la adevăratul lor potențial, au fost mereu desconsiderate în raport cu pianul și vioara. Dar consider că merită toată atenția noastră.

A.A.: Care este proiectul dumneavoastră de suflet?

M.C.: MUZICA, sub orice formă ar fi ea, *Violoncelissimo*, Filarmonica, ce cânt eu... tot!

SUMMARY

Andra Apostu

A dialogue with cellist Marin Cazacu

The meeting with the renowned cellist Marin Cazacu took place at the beginning of the summer when, although everyone was preparing for their holidays, it was not the case for him. For Marin Cazacu the cellist, general director of the George Enescu Philharmonic, organiser of the "Enescu and World Music" Festival, coordinator of the youth symphony orchestras and father of the *Violoncelissimo* ensemble, activities are unstoppable. He succeeds in fulfilling with excellence all these duties, which he loves, guided by his respect for music in general and Romanian music in particular.